

1. Korekta do założeń makroekonomicznych do Autopoprawki do projektu ustawy budżetowej na rok 2006

Niniejszy rozdział ma na celu wyjaśnienie zmian założeń podstawowych zmiennych makroekonomicznych ujętych w Uzasadnieniu do Ustawy Budżetowej na 2006 rok przygotowywanych przez poprzedni rząd w stosunku do założeń wynikających z planowanych działań nowego rządu.

Założenia dotyczące kształtowania się podstawowych zmiennych makroekonomicznych w latach 2005 - 2006 zostają zasadniczo podtrzymane. Zmiany prognoz niektórych kategorii w porównaniu z prognozami zawartymi w skierowanym do poprzedniego parlamentu Uzasadnieniu do Ustawy Budżetowej na rok 2006 wynikają z napływu nowych danych makroekonomicznych, a także działań nowego rządu. Należy jednak podkreślić, że skutki działań podejmowanych przez nowy rząd ze względu na ich raczej długookresowy charakter będą szczególnie zauważalne po 2006 roku.

W związku z brakiem publikacji nowych danych w zakresie rachunków narodowych¹, nie ma podstaw do zmiany prognozy wzrostu PKB na lata 2005 – 2006. Prognoza wzrostu na 2006 r. została uwiarygodniona planowanymi przez nowy rząd działaniami, w szczególności tymi, które wpływają na tempo wzrostu nakładów brutto na środki trwałe. Przyspieszenie tempa wzrostu inwestycji będzie możliwe dzięki proponowanym przez rząd nowym rozwiązaniom w zakresie budownictwa mieszkaniowego, infrastruktury drogowej i kolejowej.

Zgodnie z prognozą przepływów finansowych pomiędzy UE a Polską przewiduje się istotny napływ transferów. Wielkość oczekiwanych transferów z budżetu ogólnego UE w roku 2006 wyniesie 25.227,1 mln zł. Środki te zostaną przeznaczone na inwestycje infrastrukturalne, poprawę konkurencyjności przedsiębiorstw, rozwój regionalny oraz wiele równie ważnych obszarów.

Biorąc pod uwagę zapowiedzi znacznego usprawnienia procesu wydatkowania tych funduszy oraz wysoki stopień ich alokacji w roku bieżącym, można oczekiwać rosnącego wykorzystania funduszy z UE w następnym roku. Z danych Ministerstwa Rozwoju Regionalnego wynika, że do końca października 2005 r. w ramach realizacji siedmiu programów operacyjnych oraz inicjatyw wspólnotowych Equal oraz Interreg IIIA złożono wnioski o dofinansowanie projektów o wartości wsparcia ze środków wspólnotowych przekraczającej 600% alokacji środków wspólnotowych na rok 2004 (które zgodnie z zasadą n+2 mogą być wydatkowane do końca 2006 r.) i 151% wspomnianych środków na cały okres programowania 2004-2006. Ponadto wartość podpisanych umów według stanu na koniec

¹ Zgodnie z harmonogramem publikacji danych w zakresie rachunków narodowych przez GUS, dane za III kwartał 2005 roku zostaną opublikowane 29 listopada br.

października br. wynosiła 16.976 mln zł, co stanowiło 208,1% alokacji środków wspólnotowych na rok 2004 i 50,8% na cały okres programowania 2004 – 2006. W ustawie budżetowej na rok 2006 zaplanowano środki na prefinansowanie i współfinansowanie projektów realizowanych przy wsparciu środków pochodzących z budżetu ogólnego UE w wysokości 19.050,0 mln zł (nie wliczając części budżetowych poszczególnych dysponentów).

Uaktualnione prognozy oraz zapowiedzi programów rządowych wskazują, że rok 2006 będzie okresem korzystnych tendencji w zakresie rynku pracy. Obecne szacunki nie różnią się zasadniczo od prognoz opracowanych do projektu budżetu państwa na 2006 r. Korekta wskaźników wynika przede wszystkim z aktualizacji szacunków dotyczących przewidywanego wykonania 2005 r. w związku z nowymi danymi GUS (za III kwartał 2005 r. i zmiana danych za II kwartał 2005 r.).

Szacuje się, że przeciętne zatrudnienie w gospodarce narodowej w 2006 r. wzrośnie o 1,1%. Tak znaczący wzrost popytu na pracę pozwoli na dalsze zmniejszanie bezrobocia. Prognozuje się, że na koniec 2006 r. stopa bezrobocia ukształtuje się na poziomie 16,9%, a wskaźnik zatrudnienia wzrośnie do 52,2%². Ze względu na wciąż wysoką bezwzględną wielkość bezrobocia (około 2,65 mln osób na koniec 2006 r.) wzrost płac w gospodarce narodowej w następnym roku – pomimo wysokiego tempa wzrostu gospodarczego – nie powinien znacznie przekraczać wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych, tym bardziej, że przyjęty wskaźnik waloryzacji płac dla pracowników państwowej sfery budżetowej wynosi 1,5%.

W odniesieniu do wskaźników cen, nie nastąpiły istotne zmiany prognoz w stosunku do prognoz przedstawionych w Uzasadnieniu do Ustawy Budżetowej na 2006 rok. Dokonane nieznaczne korekty związane są z upływem czasu i uwzględnieniem danych GUS, jakie zostały opublikowane od momentu opracowania prognozy do projektu ustawy budżetowej na 2006 r. W związku z powyższym niewielkiemu zwiększeniu (do 2,2%) uległa prognoza wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych na 2005 r. Aktualna sytuacja makroekonomiczna nie wskazuje jednak na konieczność zmiany prognozy inflacji na 2006 rok. Presja inflacyjna w przyszłym roku powinna nadal być ograniczona, a dynamika cen konsumpcyjnych prognozowana jest na 1,5% średnio w roku. W przypadku wskaźnika cen produkcji sprzedanej przemysłu prognoza uległa niewielkiemu obniżeniu do 0,9% średnio w 2005 r. i 1,6% w 2006 r. Natomiast prognoza wskaźnika cen nakładów

² Podany wskaźnik zatrudnienia obliczony został jako relacja liczby pracujących na koniec roku do zasobów pracy (suma liczby ludności w wieku produkcyjnym (18-59/64) i liczby ludności pracującej w wieku nieprodukcyjnym) na koniec roku. Wskaźnik zatrudnienia wg metodologii BAEL (obliczony jako udział przeciętnej liczby pracujących w ludności w wieku 15 – 64 lata) wyniósłby 52,8%.

inwestycyjnych w 2005 r. została obniżona do 1,0%. Zmiany te wynikają z uwzględnienia dotychczasowego przebiegu dynamiki tych cen.

Biorąc pod uwagę przebieg procesów inflacyjnych - spadek inflacji poniżej celu inflacyjnego w drugiej połowie 2005 r., kształtowanie się inflacji w 2006 r. w dolnej granicy dopuszczalnych odchyłeń od celu ale także niepewność co do efektów przyszłej polityki gospodarczej rządu i stopniową poprawę sytuacji gospodarczej w kraju założono, że w horyzoncie prognozy poziom stóp procentowych NBP nie ulegnie zmianie. W rezultacie średnio w 2005 r. stopa referencyjna ukształtuje się na poziomie 5,3%, a w 2006 r. wyniesie 4,5%.

Prognozuje się, że w IV kwartale 2005 r. będzie miała miejsce aprecjacja złotego w stosunku do euro, będąca głównie rezultatem ustabilizowania się sytuacji politycznej w Polsce. W rezultacie szacuje się, że średnioroczny kurs złotego ukształtuje się na poziomie 4,04 PLN/EUR w 2005 r. i 3,97 PLN/EUR w 2006 r.

Kształtowanie się kursu złotego w relacji do dolara amerykańskiego będzie natomiast odzwierciedlało zmiany kursu PLN/EUR oraz kursu USD/EUR. Ze względu na utrzymywanie się oczekiwań na kolejne podwyżki stóp procentowych przez Fed oczekuje się, że kurs USD/EUR w ostatnich miesiącach 2005 r. i 2006 r. utrzyma się na poziomie zbliżonym do obecnie notowanego. W związku z powyższym w analizowanym okresie prognozuje się osłabienie złotego w relacji do dolara amerykańskiego i ukształtowanie się średniorocznego kursu PLN/USD na poziomie 3,25 w 2005 r. oraz 3,38 w 2006 r.

Wyraźna zmiana prognozy salda obrotów bieżących w porównaniu z przedstawioną w Uzasadnieniu do Ustawy Budżetowej na 2006 rok jest w głównej mierze wynikiem uwzględnienia rewizji danych dokonanej przez Narodowy Bank Polski. Wraz z publikacją danych dotyczących bilansu płatniczego za II kw. 2005 r. oraz zweryfikowanych i ostatecznych danych za 2004 r. nastąpiły znaczące korekty, które w istotny sposób zmieniły obraz nierównowagi zewnętrznej gospodarki polskiej. Wzrost deficytu obrotów bieżących w porównaniu z prognozą zamieszczoną w Uzasadnieniu wynika niemal w całości z rewizji salda dochodów, które okazało się być 2,5-krotnie wyższe od szacowanego poprzednio. NBP zdecydował się na szacowanie i uwzględnianie reinwestowanych zysków przez inwestorów zagranicznych w bieżących publikacjach danych, aby uniknąć znaczących rewizji w przyszłości. Saldo dochodów w I i II kwartale skorygowano o pozycję reinwestowane zyski, co spowodowało, że szacowana na I połowę br. nadwyżka salda obrotów bieżących przekształciła się w deficyt, a jednocześnie napływ zagranicznych inwestycji bezpośrednich okazał się być znacznie wyższy od szacowanego poprzednio.

Uwzględniając powyższą korektę, obecnie przewiduje się, że niedobór na rachunku obrotów bieżących w 2005 r. wyniesie 1,4% PKB, zaś w roku 2006 nastąpi nieznaczny wzrost skali nierównowagi zewnętrznej, co wynika z przewidywanego przyspieszenia tempa wzrostu popytu krajowego, w tym nakładów inwestycyjnych, charakteryzujących się wysoką importochłonnością. Skala nierównowagi pozostanie jednak na bezpiecznym poziomie i szacowana jest na ok. 2% PKB.